

Sajtóközlemény

Jól haladnak az ipolysági premontrei monostor kivitelezési munkálatai

2025 szeptember

2025 márciusában megkezdődött az ipolysági középkori premontrei monostor romjaiból kiépített barokk épület helyreállításának első üteme. A beruházás célja a műemlék rehabilitációja, a középkori eredetű épület megmentése, majd benne a modern turizmus igényeire szabott, a premontrei és a jezsuita szerzetesrend történetét bemutató interaktív kiállítás kialakítása. A fejlesztés gazdasági és környezeti szempontból fenntartható egységet hoz létre, valamint a turisztikai vonzerőfejlesztés mellett szolgálja a nem formális oktatás, a vidékfejlesztés és a munkahelyteremtés céljait is.

Ipolyság történelmi múltja, elhelyezkedése és épített örökségi értékei fontos kiaknázásra váró területek. A projekt keretében olyan komplex, rendezvényi és kulturális turisztikai kínálat kialakítása a cél, amely a modern látogatói igényekhez igazodva, színvonalas szolgáltatást biztosít a beruházás célcsoportja számára, valamint a látogatóközponti és egyéb települési attrakciókkal együttesen többnapos tartózkodást tesz lehetővé. Olyan magas minőségű, hiánypótló attrakció-mix jön létre a projekt által, amely mind szlovákiai, mind magyarországi oldalról meglévő igényt elégít ki, növeli a fajlagos költséget, valamint felhelyezi Ipolyság települést a vonzó turisztikai célpontok sorába.

A projekt keretében a műemlék helyreállításának első ütemére kerül sor. Ennek célja az évtizedek óta üresen álló, leromlott állapotú épület megújítása, az építészeti, műszaki, restaurátori felújítási munkálatok első ütemének elvégzése. Emellett a műemlék épület látogatóközponti funkciójának kiépítése is megtörténik. A látogatói útvonalak kialakításával az épület biztonságosan bejárható, megismerhető lesz, mind a belső, mind a külső terek.

Az első ütemben megvalósításra kerül a közel 700 négyzetméter alapterületű épület szerkezeti és műemléki helyreállítása. Az épület beruházást megelőző állapota azonnali beavatkozást igényelt, a megmaradt tetőhéjazat és a tetőzet faszerkezete a sok évtizedes karbantartási hiány miatt omladozott, a beázások miatt az egykori premontrei, majd jezsuita épület szerkezete statikailag instabillá vált. A beázás a háromszintes, ácsolt, fa szerkezetű belső magtérben is jelentős károkat okozott. A vakolat a homlokzatokról teljesen hiányzott, a falakon repedések keletkeztek, sok helyen sókiválás volt tapasztalható.

Az első ütemben tervezett munkálatok keretében megtörtént a földszinti helyiségek feltöltése a talaj felső szintjéig, valamint a gépészeti alapvezetékek lefektetésre kerültek az aljzat alá. Az eredeti falszövet megerősítésére is sor került.

A menthetetlen tetőszerkezet elbontásával látványos szakaszba ért a kivitelezés. Első lépésként szakkivitelező elbontotta a pala héjalást, ezek után megkezdődött a monostor belső szerkezeti faanyagának terv szerinti cseréje, pótlása. Ahol lehetséges volt, ott az eredeti faanyag felhasználásával, vagy máshol kibontott anyag beépítésével történt a pótlás. Ezzel egyidejűleg elkészült a falak tetején a falegyen, valamint a szarufák megtámasztását szolgáló talpszelemenek is a helyükre kerültek. A sérült párkányzat pótlása elkészült. Ezen munkálatokat követően megkezdődött az új tetőszerkezet ácsolása.

Következő lépésként az „Ipolysági Premontrei Prépostság Látogatóközpont” állandó kiállításának helyt adó galéria szintek és a hozzájuk szervesen kapcsolódó belső lépcsők megépítése kerül napirendre.

Az épület helyiségeinek padló-rétegrend munkálatait is már a „beázásmentes” állapotban lehet elkészíteni. A jelenlegi első ütemben sor kerül a homlokzati nyílászárók restaurálási munkálatai közül a kőkeretek szerkezeti megerősítésére és a főkapu teljes restaurálására. A beruházás által az épület a műemléki és restaurátori kutatásokkal igazolt eredeti, impozáns megjelenéssel születik újjá. A tetőzet téglavörös színt kap, a nyílászárók a falak homokszínével harmonizáló szürkészöld árnyalattal gazdagítják a látványt. A falak a történelmi múlthoz méltó természetes vakolatpigment rétegben kerülnek kivitelezésre.

A galéria szinteken kerül majd berendezésre a premontrei és jezsuita múltra visszatekintő, a történelmi idősíkot megjelenítő interaktív elemekkel ötvözött modern kiállítóter. Olyan 21. századi többcélú, élményalapú kiállítás életre hívása a cél, amely a premontrei és jezsuita örökség részleteibe kalauzolja a látogatókat történelmi, egyháztörténelmi és művészettörténelmi szempontból. Fő célja az egykori premontrei monostor, majd jezsuita magtár műemléki épületének, jellemző tereinek, az egykoron itt élő és munkálkodó szerzetesek életmódjának a bemutatása az érdekességek mentén. A kiállítás kitekintést nyújt majd a 12–16. századi magyarországi premontrei prépostságok történetére és építészetére is. A román kori és a gótikus ipolysági prépostság egykori állapota látványos, tapintható 3D-s maketten is megtekinthető lesz, ugyanakkor a középkori szerzetesi birtokgazdálkodás mindennapjaiba is betekintést nyer a látogató. A látogatóközpontban ajándékbolt is helyet kap.